

მენორა

გამოდის
1993 წლის
მარტიდან

დამოუკიდებელი ებრაული გაზეთი საქართველოში

„MENORA“ INDEPENDENT JEWISH NEWSPAPER IN GEORGIA

המנורה

„МЕНОРА“ НЕЗАВИСИМАЯ ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА В ГРУЗИИ

მარტი
აღარ ბით
№3 (451)
(5779)
2019

“מנורה”

עיתון יהודי

בגוריה

ნეთანიაჰუსა და პუტინის უხვპედრა

ისრაელის პრემიერ-მინისტრი ბინიამინ ნეთანიაჰუ მოსკოვს ჩავიდა და შეხვდა რუსეთის პრემიერ-მინისტრ ვლადიმირ პუტინს. მათი შეხვედრის მიზანი გახლდათ სხვადასხვა სოციალური და ჰუმანიტარული საკითხების გადამწყვეტაში თანამშრომლობა. ბ.ნეთანიაჰუმ ვ.პუტინი მიიწვია ლენინგრადის ბლოკადის მსხვერპლთა ძეგლის

გახსნაზე. ეს ძეგლი იერუსალიმში დაიდგება და მის შექმნას ევრაზიის ებრაელთა კონგრესი აფინანსებს.

რუსეთის პრეზიდენტმა მიიწვია მიილო და ისრაელის პრემიერ მინისტრს სტუმრობაც აღუქვა.

მაგრამ შეხვედრის მთავარი თემა მაინც ირანიდან მომდინარე საშიშროება გახლდათ. ბ.ნეთანიაჰუმ ხაზგასმით აღნიშნა:

— ჩვენი რეგიონისათვის ყველაზე დიდი საფრთხე ირანიდან მომდინარეობს, ამიტომ მტკიცედ გვაქვს გადამწყვეტილი თეირანს არ მივცეთ სირიაში გამაგრების საშუალება და მასზე შეტევებს კვლავაც გვაგარძელებთ.

ბ. ნეთანიაჰუ შეხვდა მოსკოვის ებრაელ ლიდერებს, რომლებთანაც გულთადი საუბარი გამართა. ისრაელის პრემიერ-მინისტრი იმავე საღამოს ისრაელს დაბრუნდა.

მიხეილ მირილაშვილის ახალი მიღწევა

ისრაელში შეიქმნა ავტომობილი, რომელიც ჰაერს წყლად გადააქცევს. WaterGen-ის თავმჯდომარე, ისრაელელი ქართველი ებრაელი ბიზნესმენი მიხეილ მირილაშვილი, რომლის მეთაურობითაც ეს ახალი გამოგონება დამუშავდა, ამბობს:

— იმ ეპოქაში, როცა მსოფლიოს ორ მილიარდ ადამიანს არა აქვს წვდომა სუფთა სასმელ წყალთან, WaterGen-ის ტექნოლოგია სტიქიური უბედურებებისა და ტექნოგენური

კატასტროფებისას მილიონობით ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენის საშუალებაა და დიდი გარღვევაა ადამიანების წყლით უზრუნველყოფის — მათი სიცოცხლის გადარჩენის საქმეში. ისრაელის ეს ტექნოლოგია მარად არსებული წყაროსაგან — ჰაერისაგან — ადამიანებს წყალს აძლევს დაუყოვნებლივ, ყოველგვარი საამშენებლო სამუშაოს გარეშე.

შეიქმნა სპეციალური ავტომობილი ჰაერიდან წყლის მიმღები მოწყობილობით და მას ძალუძს მივიდეს ნებისმიერ ადგილას, სადაც ადამიანებს აღარა აქვთ წყალი და შეუძლია იხსნას ისინი სიკვდილისა და ინფექციების გავრცელებისაგან. ამ საბარგო მანქანაზე განლაგებულ მოწყობილობას, ძალუძს ჰაერიდან მიიღოს 900 ლიტრა სუფთა სასმელი წყალი, შიდა რეზერვუარი კი 200 ლიტრ წყალს იტევს. იგი ჩამოსხმება როგორც დაგრილებული, ასევე ოთახის ტემპერატურისა.

მთავარი რაბინი საქართველოში

ჩვენმა მკითხველმა იცის, რომ შარშან მსოფლიოში მიმოფანტულ ქართველ ებრაელთა მთავარ რაბინად არჩეული იქნა რაბი იაკობ გაგულა (გაგულაშვილი).

იაკობ გაგულამ თებერვლის ბოლო-მარტის პირველი დღეები საქართველოში გაატარა. თავისი ჩამოსვლის მიზანზე „მენორასთან“ საუბრისას აღნიშნა, რომ ჩამოვიდა თემის საჯამათო ცხოვრების უკეთ გასაცნობად. მართალია, საქართველოს ებრაელთა ყოველდღიურობაზე მისთვის ბევრი რამ ცნობილია, მაგრამ ჯამათის ცხოვრებაში სისტემატურად წამოიჭრება ახალი საკითხები, სირთულეები, რომელიც დაუყოვნებლივ გადაჭრას მოითხოვს.

— უფრო კონკრეტულად?

— დღეს საქართველოსა და ისრაელს შორის ინტენსიური საავიაციო მიმოსვლაა — დღეში რამდენიმე რეისი დაფრინავს. შევხვედი „საქართველოს ავიანაზების“ მეთაურს ბ-ნ თამაზ გაიაშვილს და დაესვი საკითხი იმის თაობაზე, რომ ისრაელის რეისებზე ამის მსურველ მგზავრებს, ჰქონდეთ ქაშერი კვება, ისევე როგორც ეს არის დასავლეთის ქვეყნების საავიაციო კომპანიებში — როცა ადამიანი ყიდულობს თვითმფრინავის ბილეთს, მას იქვე შეუძლია განაცხადოს, რომ სურს ქაშერი საკვები.

ბატონმა თამაზ გაიაშვილმა აღმითქვა, რომ საკითხს შეისწავლიან და შესაძლებლობის შემთხვევაში დადებითად გადაჭრიან.

მსოფლიოს ქართველ ებრაელთა მთავარი რაბინის საზრუნავი ასევე გახლდათ საქართველოს ციხეებში გამომწყვდეული 8 ისრაელისა და საქართველოს მოქალაქე ებრაელის მდგომარეობა. იაკობ გაგულამ სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ხელმძღვანელობასთან შეხვედრაზე წამოჭრა ამ პატიმართა სათანადო რელიგიური ლიტერატურით და ქაშერი საკვებით მომარაგების საკითხი, მათ ასევე უნდა მიეცეთ ლოცვის საშუალება.

იაკობ გაგულა შეხვდა იმ არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენლებს, რომლებმაც მთავარ რაბინთან საუბარი ბათუმში ჩამონგრეული სინაგოგის რეკონსტრუქციის კონფლიქტურ საკითხთან დაკავშირებით მოინადინეს. აქ ერთმანეთს დაუპირისპირდა საქართველოს ებრაელთა კავშირისა და საქართველოში ისრაელის ბიზნეს-პალატის პოზიციები. ამ საკითხის ძირფესვიანად შესწავლის მიზნით, იაკობ გაგულა თბილისიდან ბათუმს გაემგზავრა.

იაკობ გაგულას საქართველოში მოგზაურობისას ახლდა მსოფლიოს ქართველ ებრაელ რაბინთა ფედერაციის გენერალური დირექტორი რაბი იოსიფ ხერსონსკი, რომელმაც ამ პოსტზე თამაზ სეფიაშვილი შეცვალა.

ბესო მიხელაშვილის პატივსაცემად

შარშან ზაფხულის დამლევს ისრაელში გარდაიცვალა ღირსეული ქართველი ებრაელი ბესო მიხელაშვილი — ბიზნესმენი, საზოგადო პირი, რომელმაც სიცოცხლის ბოლო წლებში შექმნა და „მენორას“ ფურცლებზე დაბეჭდა, ერთობ საინტერესო ნარკვევები მეოცე საუკუნის მეორე ნახევრის ქართველ ებრაელთა ყოფაზე. ბესო მიხელაშვილი გახლდათ გულმხურვალე ებრაელი — მისი ღირსების განმაპირობებელიცა და დამცველიც.

4 მარტს ერთგვარი დღესასწაული გაიმართა ბუდაპეშტის ცენტრალურ სინაგოგაში — ბესო მიხელაშვილის ძმამ და ძმისშვილმა ისაკ და შაბთაი (შაბი) მიხელაშვილებმა ბეთ ქნესეთში დიდებული სეფერთორა შეაბრძანეს.

ასეა: კეთილ საქმეთა ავტორებს — თემის ღირსეულ შვილებს სივრცეთა სიშორე ვერაფერს აკლებს: შესაძლოა, სუფუნაში დაბადებულ, ქ. მიხა-ცხაკაიაში აღზრდილ და ისრაელში გარდაცვლილ ადამიანს დუნაის ნაპირზეც მიაგებდნენ პატივს.

ერთი პუბლიკაციის კვალდაკვალ

„მ“ წინა ნომერში დაბეჭდილმა მასალამ ირანის ებრაელობის თაობაზე მკითხველის ყურადღება მიიქცია. თუ რატომ, ამას შეიძლება, გაზეთის რედაქტორისა და ისრაელის ბარ ილანის უნივერსიტეტის პროფესორის — მოშე დანიელის (დანიელაშვილის) მიმოწერედან.

ჩემო მოშე ბატონო, მწერ, რომ თეირანის კი არა, თბილისის სინაგოგის ფოტო დაიბეჭდა, რომ ეს შენდომია და მომდევნო ნომერში მივუთითოთ დაშვებული შენდომის თაობაზე.

საქმე იმაშია, რომ არა-რა შენდომა არ არის — ფოტო გადმოტანილია იმ მასალიდან, რომელიც ირანის ებრაელობის თაობაზე გაავრცელა ჩრდილოეთ კავკასიის ებრაელთა კონგრესის საიტმა „სტემეი“ და მერ მალა — ყურადღების მისაქცევად მოზრდილი სახით დაბეჭდა. რატომ? ეს გვაძლევს საბაზს ვიმსჯელოთ იმაზე, ხომ არ იყო, ან თუ იყო, რაოდენი მეზობელი აღმოსავლეთის ქვეყნების (ირანი, თურქეთი) ზეგავლენა საქართველოს ებრაელობაზე. აქ ბევრი რამ არის სასაუბრო. ვფიქრობ, ეს შენი საფიქრალიერ უნდა იყოს და გონივრული იქნება, თუ ამ საკითხზე საუბარს გაზეთში შენი გამომხატველობით წამოვიწყებ.

ხურ რონის ბეით ქნესეთის არქიტექტურის წარმომავლობა დაგვაინტერესებს.

ფაქტია, რომ ამ ფოტომ ბევრ რამეზე უნდა დაგვაფიქროს. გურამ ზ.

ჩემო გურამ,

მე, როგორც, ჩემის აზრით, მშენებელს, თბილისის და მსოფლიოს მრავალი ლოჯის მხახველს, თვითონ ლოჯების დამპროექტებელს და გამაძლიერებელს, მათ შორის, თბილისის ამ ლოჯის, თბილისის დიდი, ქართველ-ებრაელთა ე.წ. ახალ-რიხელების ლოჯის პროექტის და ნაგებობის ორიგინალობაში ეჭვი არ მეპარება. ჩემი სამშენებლო საინჟინრო წოდების და განათლების მიხედვით თბილისის ე.წ. „ახალრიხელების ლოჯის“ პროექტი და ნაგებობა კონსტრუქციული გადაწყვეტილი ევროპული ნაგებობაა, ინჟინერიერ ევროპული განათლებისა, სკამების შიგა განლაგებარ ამქენაზურია.

თუ შეგიძლია კიდევ ერთხელ გადაიხედე ეგ ინფორმაცია. მაგის გამავრცელებელ საიტს ზოდიშის მოხდა მოუწევს. ჩემი აზრის გამოქვეყნება ამ საკითხზე მსჯელობის შემთხვევაში მიზანშეწონილად მიმაჩნია. აი ონის ლოჯა კი სხვა საკითხია.

მერ ჩემი მხრივ ჩემთვის მისანვლოში საშუალებებით ამ საკითხს გამოვიკვლევ.

პატივისცემით მოშე დანიელი

ჩემო გურამ

გიგზავნი ჯერ-ჯერობით თეირანის 3 ლოჯის ფოტოს GOOGLE-დან.

რედაქციაში შეგიძლიათ ნახოთ.

პატივისცემით მოშე დანიელი

ჩემო მოშე,

ხომ არ გაავრცელე კვლევა თეირანის სინაგოგების თაობაზე? როგორც ჩანს, საიტს, „სტემეი“ საიდანაც ეს მასალა და ფოტო გადმოვიღეთ, მოუვიდა შენდომა. ამიტომ გთხოვ, როგორც სპერიალისტმა, იქნებ, ერთ გვერდამდე დაწერო, თუ ვინ იყო თბილისის ბეით ქნესეთის არქიტექტორი, ვისი დაკვეთით აშენდა.

გურამ ზ.

ჩემო გურამ, შალომ,

თეირანის ლოჯების კვლევას ვაგრძელებ ზარ-ილანის უნივერსიტეტთან კავშირის დამყარების მრელობით, თბილისის ბეით ქნესეთის შესახებ ბევრ საინტერესო მასალას მოგანვლი გაზეთი „მენორა“ ისურვებს, იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს თითქმის ყველა ლოჯის შენობა მატეს შესწავლილი და რამდენიმე გაძლიერებული, შეიძლება სტატიების სერიარ გამოქვეყნდეს ან განსვენებული ჩვენი ძვირფასი მეგობრის, საქართველოს საინარალო საქმისათვის დაუღალავი მებრძოლი კარის, შოთა ზოსტანაშვილის შრომების გამოყენებით — მისადმი და ნისან ზაბალიკაშვილისადმი მიძღვნილი.

ბეზრათ ჰაშემ-ვითავოთ ეს საქმე.

მე შევძლებ ამ საკითხებზე ინტენსიურ მუშაობას ერთი თვის შემდეგ.

თბილისის ლოჯაზე მასალას დროულად მოგანვლი.

პატივისცემით მოშე დანიელი

ჩემო მოშე, ძალიან კარგი იქნება, ხულო დააყოვნებ, საქმეებს შეუდექი! გურამ ზ.

ასსა

შეწირული ორაგულივით...

რეზო (ეპილიანა) ადამია

ნიკო ფიროსმანაშვილი თავისი შემოქმედებით — ზღვის ბინადარი საოცრება ორაგულივით, საკუთარ გენიაზე შეწირული მხატვარია. ორაგულივით, როცა დაქვრივებულია, ზღვიდან, თუ დიდი მდინარეებიდან დანიშნულ ადგილას ქვირითის დასაყრელად, ჯგუფ-ჯგუფად დაიძვრებიან. თევზური ინტუიციით, შეუსვენებლივ მიეშურებიან მდინარის პირველ წყარომდე, დაპატარავებულ კალაპოტში. ნელი სვლით და ცოცვით მიიწევენ წინ, წყაროს თვალამდე. ამ მსვლელობისას გზა-დაგზა ტანის ფერიც ეცვლება, მუქი მწვანე ციმი-ციმა ზურგით და ვერცხლისფერი ფაფრით ზეცას შეჰყურებენ, ხოლო თეთრი და მოვერცხლისფრო ქვირით სავსე მუცლით, კრიალა და სხვადასხვა ფერის ქვებ თევზისეული სინაზით ელაციცებიან — ოდნავ ეხახუნებიან. ასე ცოცვით ქვიდან ქვაზე გადადიან და უსასრულო სურვილი აქვთ, როგორმე მივიდნენ წყაროს თვალამდე და მის სიღრმეებშიც ჩააღწიონ...

რუს სანაპიროს მომდგარი, წყურვილით აღტყინებული, ჩალისფერი ირმები კი, ბუნების ამ საო-

ცარ მოვლენას, ნუშისებური თვალებით, ნესტოებდაბერილნი, ფრუტუნით მისჩერებიან...

დასასრულს, ასობით დაღლილ-დაქანცული ორაგული, სიამით თუ ტკივილით, ადგილზევე ფერად-ფერად ქვირითს ყრის და განწირული საკუთარ სიცოცხლეს ეთხოვება...

ნიკო ფიროსმანი ტანჯული და შეწირული იმიტომ კი არ იყო, უჭირდა და ღარიბი იყო. არა, ნიკალასავით სულგრძელი ქართველი, ყოველთვის იშოვიდა თავისი და ოჯახის სარჩოს, თანაც, ქიზიყელი კახელი და მირზაანელი, უმდიდრესი და ულამაზესი კუთხის წარმომადგენელი... ნიკო ფიროსმანაშვილს სულ სხვა გასაჭირი და ვალდებულება დაეკისრა უზენაესისაგან — დიდი შემოქმედის სულით დაორსულდა და თავისი ბედისწერის გარდაუვალობა დაეკისრა გამწენისაგან, რათა ეშვა თავისი ჯიშის და ჯილაგის გადამრჩენი დიდი ხელოვნება. ქვირითით სავსე ორაგულივით იარა ურთულესი გზა და ცხოვრების საწყისთან მისვლით შობა თავისებური ქვირითი და მარადიულობის უპირველეს წყაროებთან განუტევა სული...

ასე დაძრეტილი, ყველაფერგაცემული და წმინდანით უპატოსნესი მარტოხელა მხატვარი, შთამომავლობისათვის შეწირული უერთგულესი ორაგულივით, უპატრონოდ მიგდებულ სხეულად მიბარდა მინას... ხოლო გენიალური შემოქმედის სულს მოწყვეტილი ღვთიური ნაყოფი, თავის ერს, უსასრულო დროით გადარჩენის ლოცვად შესწირა...

ვაჟა-ფშაველა — ბიბლიის ენაზე

ვზეიმობდით — ქართველმა მთარგმნელმა, თბილისის უნივერსიტეტის პროფესორმა მამუკა ბუცხრიკიძემ მსოფლიოს უძველეს ენაზე, ივრითზე, ვაჟა ფშაველას გენიალური პოემა „ალუდა ქეთელაური“ ააწერა. აღსანიშნავია, რომ ეს ისტორიული ფაქტი პოემის ტექსტის 130 წლისთავს დაემთხვა, ქართული კლასიკის ებრაულად თარგმნის ისტორიაში კი, ბორის გაპონოვის მიერ „ვეფხისტყაოსნის“ ივრითზე ბრწყინვალედ თარგმნის შემდეგ, იგი მეორე ღირსშესანიშნავი მოვლენა გახლავთ და ესეც, ალბათ, განგების ნებით, რადგან თავად ვაჟა, საკუთარ თავს მხოლოდ დიდი რუსთველის მემკვიდრედ მიიჩნევდა.

„ალუდა ქეთელაურის“ ორენოვანი (ებრაულ-ქართული) წიგნის წარდგენა მაღალ აკადემიურ დონეზე ჩატარდა. საქართველოს ელჩმა, ბატონმა პაატა კალანდაძემ მისასალმებელ სიტყვაში გულწრფელად მიულოცა ისრაელელ ხალხს დიდი ვაჟას პოეზიის გაცნობის მომავალი ბედნიერება და „ალუდა ქეთელაურს“ ებრაული მკითხველის გულუბრყვილად დაულოცა.

წიგნის ისრაელელმა გამომცემელმა ითაი ბახურმა დამსწრე საზოგადოებას ვაჟა ფშაველას ბიოგრაფიისა და შემოქმედების საფუძვლიანი ანალიზის ვიდეო

პრეზენტაცია შესთავაზა. ცნობილმა ისრაელელმა კრიტიკოსებმა ვაჟა ფშაველას შემოქმედების და, განსაკუთრებით, პოემა „ალუდა ქეთელაურის“ ზოგადსაკაცობრიო ხასიათზე და მსოფლიო ლიტერატურის საგანძურში მის დამსახურებულ ადგილზე ისაუბრეს. მთარგმნელმა მამუკა ბუცხრიკიძემ ყურადღება თარგმანზე მუშაობის სპეციფიკურ მომენტებზე გაამახვილა. „ალუდა ქეთელაურის“ ებრაული ტექსტის რედაქტორმა, მნერალმა და ფოტოს-

ელოვანმა ხედვა როჰაკმა დამსწრეთ იმ დიდი ქართველების ნუსხა მიაწოდა, რომელთა თარგმნასა და გამოცემას „ბახურ-ბუქსი“ მომავალში აპირებს.

საქართველოს საელჩო ღირსეულად ამაყობს დღევანდელი დღით, მადლობელია ყველასი, ვინც მხარი დაუჭირა ვაჟას ებრაულად თარგმნის და გამოცემის იდეას, ვისაც თუნდაც იოტისოდენა წვლილი შეაქვს, ზოგადად, ქართული კლასიკის უცხო ენაზე თარგმნის საქმეში და მომავალ ნაყოფიერ თანამშრომლობას უსურვებს ყველას, ვინც დაულაღვად და ერთგულად ემსახურება საქართველო-ისრაელის მეგობრობისა და კულტურის წარმოჩენის ფასდაუდებელ საქმეს.

იერუსალიმში ქართული ბიბლიოთეკა დაარსდა

საჩინო ქომაგები, ისრაელში ამოსული მეცნიერები, პროფესორი გერშონ ბენ-ორენი (წინუაშვილი) და შოთა იაკობაშვილი გახლავთ. ბატონმა გერშონმა ბიბლიოთეკის წიგნად ფონდს პირადი ბიბლიოთეკის 80 პროცენტი - 2 500 წიგნი შესწირა. გახსნის ცერემონიალის მონაწილეთა თვალწინ გაიხსნა შემოწირული წიგნებით სავსე ავტობით ყუთი. იქ იმ წუთას, იერუსალიმის წმინდა მიწაზე, დაიბადა ქართულ-ებრაული საუკუნოვანი მეგობრობის, განათლებისა და წიგნიერების ახალი პირშეშო. ჩვენ ამ ისტორიული მომენტის მოწმეები გახლდით.

ისიც აღსანიშნავია, რომ 20 იანვარს დაარსებულმა პირველმა ქართულმა ბიბლიოთეკამ თავისი პირველი სამუშაო დღე საქართველო-ისრაელის წარმატებული ურთიერთობის ერთი განსაკუთრებული მაგალითით დაიწყო. ბატონმა გერშონ ბენ-ორენმა საელჩოს და პირადად მის მრჩეველს, მანანა დუმბაძეს ისრაელში 1998 წელს ივრითზე ნათარგმნი და გამოცემული ნოდარ დუმბაძის საბავშვო ლექსების წიგნი (უფრო სწორედ, წიგნის ქსეროასლი, რადგან ორიგინალი ხელმოწვდომელია) „ლექსებით სავსე ხურჯინი“ გადასცა. საქმე ისაა, რომ ხსენებული გამოცემის შესახებ, რომელიც, როგორც გამომცემელი აღნიშნავს, ისრაელის დამოუკიდებლობის 50 წლისთავსა და საქართველოს დამოუკიდებლობის 80 წლისთავს ეძღვნება, არც საქართველოში და არც ისრაელში არავითარი ინფორმაცია არ არსებობს, თავად წიგნი კი ბიბლიოგრაფიულ იმპიათობას წარმოადგენს.

რედაქტორისაგან: ერთხელ, ფიოდორ დოსტოევსკის იუბილეს წინ, ე. ვეტუშენკომ ისაუბრაზე იმაზე, თუ რაოდენ დიდი ბედნიერება ელის ევროპიელ მკითხველს, რომელიც გაცნობა ფიოდორ დოსტოევსკის შემოქმედებას. მე მინდა დღეს იგივე გავიმეორო ისრაელელ მკითხველთან დაკავშირებით: ვაჟა ფშაველა, ქართული ბიბლიოთეკა, სწორედ ის სავანეა, რომელიც ისრაელის აუდიტორიას გაავებინებს საქართველოს რაობას, არა როგორც მხოლოდ ტურისტისათვის მიმზიდველ კუთხეს, არამედ ინტელექტუალური საქართველოს სულიერ სიმდიდრეს.

20 იანვარი საქართველოსა და ისრაელის კულტურულ ურთიერთობაში ჭეშმარიტად ისტორიული დღე გახლავთ — ქართველ ებრაელთა თემის ღვანლმოსილ მეცნიერთა ერთი ჯგუფის მრავალწლიან მცდელობას გვირგვინი დაედგა და ქ. იერუსალიმის მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერით, დასახლება „ნევე იაკოვის“ საქალაქო ბიბლიოთეკაში პირველი ქართული ბიბლიოთეკა გაიხსნა.

საქართველოს საელჩომ ამ ისტორიული ფაქტის შესახებ ისრაელის და საქართველოს საზოგადოებრობას ჯერ კიდევ ა.წ. 15 იანვარს ამცნო და ბიბლიოთეკის გახსნის საზეიმო ცერემონიასაც მომზადებული შეეგება: საქართველოს ელჩმა, ბატონმა პაატა კალანდაძემ ახლად შექმნილ ბიბლიოთეკას, დასაწყისისთვის, საჩუქრად, 21 ქართული წიგნი გადასცა - კლასიკური და უახლესი ქართული ლიტერატურის ახალი გამოცემები. ისრაელში ქართული ბიბლიოთეკის დაარსების იდეის ავტორები, ინიციატორები და განმახორციელებლები ქართული კულტურის თვალ-

ჯ ე მ ა ლ ა ჯ ი ა შ ვ ი ლ ი — 75

თარგმანები შუასაუკუნეების ებრაული პოეზიისა

მოხაიხა უზრა

შამთა საბალოელი

I. დილა

იმღერე, ჩანგო, გარდაეგო მწუხრის ნიშანი
 ქარი მიმქრალია
 ღვარი — მიღვარული...
 ცამან გარდმოსახა მედროშენი სინათლისანი,
 ალამი მათი ჩვენსა ზედა:
 ს ი ყ ვ ა რ უ ლ ი.

კვლავ გაბრწყინდება საქორნიო ქადა-ხმიადი
 ჰანგი სტივირისა აამღერებს ღელის შროშანებს,
 ფრთებშეკეცილი ყორანივით
 ნავა წყვილიადა
 და განთიადი ქედანივით შეიფრთოსანებს.

გალმა გარდავა მწუხრის მისანი,
 სადმე ცის პირას ობლად მიჯდება,
 მზე მობრუნდება
 ნაყირმიზალი
 და ფიალებში ჩანარგიზდება.

მალე მიწყდება ბინდის თარეში
 დღე გადმოდგება ოქროს შვილებით,
 ს ე ბ ი ა!
 და სიყვარულის ოკეანეში
 ჩავიზვირთებით
 ჩავიზვირთებით
 ს ე ბ ი ა!

...ჰა სიხარულიც გარდმოიღეს, ცამან მოგვაგო მადლი ულევით,
 შეყრის ჟამია...მნდო, მოიქეც
 კვლავ მოგვანოდე სამნდურები!

ცათა მნათობო, მიწყვი ნათობდე,
 კვლავ ნანაობდეს ოქროს ქველები, —
 ცას ავუყვები საგუმბათომდე,
 მზის სამკვიდროებს შევემჭვრები.
 როდის — სად მოხვალ, — ვკითხავ უჩუმრად, — შუქთა ხარებას
 ვისთვის მოიტან!

და გამენდობა ჩემი მიჯნური ცის იდუმალი სამკვიდროიდან.
 მზე შემერთება, შემეშველება შუქს გარდმოაფენს დამზრად ახობს
 და აამხევებს მისი მშვენება ჩემს ამღერებულ საზამბახობს...

III. სა ლ ა მ ო

ან ფიქრითა ჩაგმანული ცათა კარები
 თვალნი მთოვარისა —
 ცრემლი მინამული...
 აჰა, გარდმოსხდნენ საღამოს ალამდარები,

ეკუდა ჰალევი

ნუხელ მეზმანე,
 ეჰა, ს ე ბ ი ა,
 თმა შეგმოსოდა უცხო არილით,
 წინ ასპიროზი მიგიძღვებოდა
 სხივშემართული წინამძღვარივით.

ბრუნავდა დისკო,
 ხმობდნენ გუნდები,
 ყრუდ გუგუნებდა ბინდი მუხთალი,
 ოქრო...
 ოქსინო...
 იაგუნდები,
 ნაფარჩალი და
 ნაზურმუხტალი...

ო, ხილვა იგი! —
 თითქოს აღსავლით
 ცა სტიქიონთა შესძრა ხმაურმა
 და უნაპირო მშვენებასავით მზის სილამაზე შემეცნაურა.

შეუელ ჰანაგიდი

დაბადებიდან აღსასრულამდე

ტირილით ვიშვით,
 ჭაპანს ვენევით,
 ჩვენვე გვამძიმებს ჩვენი წოდება;
 კვლავ განტევებად განვენესებით,

ალამი მათი ჩვენი ზედა:
 ს ი ნ ა ნ უ ლ ი !

...ცაო დამსეტყვე,
 ცაო დამავსე,
 დისკო მთვარისა ჯამში ქანაობს,
 მწუხრის ჟამი ხმობს ჟამთა სამანზე
 და მწუხარებაც თანისთანაობს
 ცამან გარდმოსახა შებინდების ალამდარები
 ალამი მათი ჩვენსა ზედა
 ს ი ნ ა ნ უ ლ ი !

ცრემლის წვიმა წვიმს, ქარობს ქარცივი,
 ქმნა სიკეთისა ვილას უფლიედ!
 მზეს დავუცალეთ ოქროს ბარძიმი,
 ცას
 ვარსკვლავები მიმოვუბნიეთ...
 ... ს ი ნ ა ნ უ ლ ი,
 გულო ჩემო
 განშორების ს ი ნ ა ნ უ ლ ი !

კვლავ შემოგარეს ბინდით მოიცავ, მტვრით აღივსება ჩვენი კათხები,
 შენც... ხარებაო ზეგარდმოისავ,
 კვლავ განტევებად გარე გადგები,

კვლავ მოგანვდიან მწუხრის ბარძიმებს, შიგ ჩაიცლება შენი სავსება,
 მზეს შეაფრულებს,
 შეაქარცივებს,
 ცა —
 მგლოვიარეს დაემსგავსება.
 მეც გამიხმობენ ზესთა დასები, აღარც სტავრა მწადს, აღარც ზეზები,
 კვლავ ჯვალეობით შევიფლასები,
 და უდაბნოში გავიხვეწები.

გავიხვეწები,
 გავებლატები...
 აბა, რა ხელეყრი — ფუჭად ვზრუნავდე!
 გარდამობდება უცხო ნათელი,
 და ჩამიძიებს გულისგულამდე.
 სუსხი მენევა სხივთა კვდომისთვის, ქსელს მომიქსელავს,
 სასთველს მომისთვის
 და განტევების გზაჯვარედინზე
 კვლავ შემამზადებს უკუდგომისთვის.

აშლის ჩემს ფიქრებს,
 ააქარავნებს,
 ზე აღმიტაცებს ზესთა სავანე,
 ყრუდ მივადგები ცათა გალავნებს
 და ჩავიმუხლებ მისვლისთანავე...

მუნ მიგვაცილებს სხვისი გოდება,
 სიზმარი ესე
 ხელის ცეცებით
 ამ იწროებში მიებლოტება...

იეჰუდა ალხარიზი

გამოცხადება

დაი ნებისა მომეახლა, მომენებისა,
 კვლავ სამიჯნუროდ წარმავლინა ლანდი ობოლი,
 საღვთო სანთლებით განმინათლა სახლი შეგებისა,
 მზით განმიბანა
 სიყვარულის სანთიობონი.

მშვენებას ციურს ესთერ დანებდა, კრძალვით უკუდგა შუქი ნაირი,
 და აღმობდომას აგვიანებდა
 ა ბ ი გ ა ი ლ ი...
 ა ბ ი გ ა ი ლ ი...

აიხსნა რიდე, აღმიტაცა...
 ღრუბლებს შევერთე,
 დარობდა დარი ნანდაურის დარი და დარი,
 მზე ბულრაობდა სიყვარულის საკურთხეველზე,
 ერკემლებივით როკვიდნენ მთანი...
 ნარვთქვი

— ჟამი ხმობს, დაფარული გაგვეცხადება,
 გარნა განმიდგა, მოიბურა პირი მანდილით...
 ასე ჩაეშვა მწუხრეული სხივის ნათება,
 მზის ბრწყინვალეობა ჩაესვენა შარავანდივით...

რას ვკითხვართ ულობთ ამ კვირაში? რაბინის კუთხე

შიმონ ნიშუაშვილი

შ
ა
ნ
ი
კ
უ
თ
ხ
ე

კვირის თავი „ვაიკრა“ იწყება იმით, რომ ჰაშემი ეუბნება მოშე რაბინუს, როდესაც ადამიანს მოე-სურვება რაიმე შესწიროს ჰაშემს თუ რისი შეწირვა შეიძლება —რა სახის საქონლის და რომელ შემთხ-ვევაში რომელი შესწირავი შეიძლება შესწირონ. კვირის თავი იწყება შემდეგი სიტყვებით „და დაუძახა ჰაშემმა მოშეს და უთხრა თუადამიანს სურს რამე შესწიროს, შესწიროს თავისი სურვილისამებრ“.

რაბები სვამენ შეკითხვას: რატომ წერია სიტყვები რომ ადამიანმა შესწიროს და არ წერია უბრალოდ კანონი რომ ვისაც შეწირვა სურს მაშინ შესწიროს მხოლოდ სურვილისამებრ ან უსიტყვა „ადამიანს“ თითქოსდა ზედმეტია, გვასწავლიან რაბები: „რას ნიშნავს თუ სურს ადამიანს, შესწიროს?“ ეს იმა-ზე მიუთითებს რომ როდესაც ადამიანს შესწირავი მიჰქონდა ტაძარში მოტანასთან ერთად თეშუბა გაეკეთებინა, აქედან ვსწავლობთ რომ როცა ადამიანი თეშუბას აკეთებს და ჰაშემის გზაზე ბრუნდება, გარდა იმისა რომ უნდა შეეწირა შესწირავი ის კიდევ უფრო მეტს სწირავს როდესაც თავის სურვილე-ბზე უარს ამბობს, შეიძლება ადამიანმა დაარღვიოს უამრავი აკრძალვები, რომელიც ჰაშემმა დაგვიწერა თორაში და ამ დარღვევების შემდეგ მოეტანა შესწირავი და გამოეცხადა, მაგრამ თორა გვასწავლის რომ ასე არ იყო, არამედ ვის ეთვლებოდა რომ ჭეშმარიტად მოიტანა შესწირავი და მას ჩაეთვალა გამო-სყიდვაში თუ შესწირავებთან ერთად თვითონაც გამოსწორებოდა გამოასწორებდა თავის თვისებებს იმისათვის რომ მას შემდგომ ასეთი აკრძალვები აღარ ჩაედინა, ესაა ჭეშმარიტი შესწირავი, რომელსაც თორა გვასწავლის იმისთვის, რომ ადამიანს ცოდვები ეპატიოს, ეს არის თეშუბა როდესაც ადამიანი თავის მიერ ჩადენილ დანაშაულს აღიარებს გაიაზრებს და ყველაფერს გააკეთებს იმისათვის რომ მომა-ვალში აღარ ჩაიდინოს. დღევანდელ დღეს, როდესაც ჯერ კიდევ ტაძარი არ გვაქვს სწავლობთ გვას-წავლიან რაბები, რომ მთელი ძალა, რომელიც ტაძარში შესწირავის მოტანას გააჩნდა გადავიდა ეს ძალა ადამიანის ბაგეებში, რომ შეუძლია ადამიანმა ილოცოს, მოინანიოს ყველა თავისი ჩადენილი არასწორი მოქმედება და ამით შეუძლია ყველა ცოდვა ეპატიოს. ამას გვასწავლის თორა ამ კვირის თავის პირველი სიტყვებიდან თუ რამხელა ძალა გააჩნია ადამიანს ბაგეებს რომ ყველაფერი ცუდი გააბათილოს იმას რასაც შესწირავი აკეთებდა იმ დროს როდესაც ტაძარი გვქონდა.

ანტისემიტის მსოფლიო რეიტინგი

ანტიდიფამაციურმა ლიგამ (ADL) წარმოადგინა მსოფლიოს ქვეყნებში ანტისემიტის გავრცელების რეიტინგი. გამოკვლევის თანახმად, ანტი-სემიტური სულისკვეთების მატარებელი გახლავთ დედამიწის მოზრდილი მოსახლეობის 26%. ექსპერტთა აზრით, დღევანდელ მსოფლიოში სხვადასხ-ვა ერებისადმი ნეგატიური დამოკიდებულება გაცილებით მაღალია (მაგალი-თისათვის: ფრანგებისა და თურქების 73% არ უყვარს რუსეთი).

მაგრამ ამჯერად ანტისემიტის თაობაზე: ებრაელობის მოძულეთა სიის სათავეში არიან ახლო აღმოსავლეთის (ამათ შორისაა პალესტინის ავტონომია) და ჩრდილოეთ აფრიკის — არაბული ქვეყ-ნები: 74%.

ამერიკის კონტინენტზე ანტისემიტის საშუალო მაჩვენებელი 19% გახ-ლავთ, დასავლეთ ევროპაში — 24%, აღმოსავლეთ ევროპაში — 34%, შუა და სამხრეთ აფრიკაში — 23%, აზიაში — 22%, ოკეანეთსა და ახალ ზელანდიაში — 14%.

ევროპაში ებრაელთა სიძულვილში საბერძნეთი ლიდერობს — მოსახლეო-ბის ორი მესამედი ებრაელობისადმი ნეგატიურად გახლავთ განწყობილი.

საფრანგეთი ებრაული მოსახლეობის რაოდენობის მხრივ მსოფლიოში მესამე ადგილზეა (ისრაელისა და აშშ შემდეგ). აქ ებრაელობისადმი ნეგა-ტიურ განწყობილებას ატარებს მოზრდილი მოსახლეობის 37%. უნდა გავით-ვალისწინოთ, რომ საფრანგეთი ლიდერობს ახლო აღმოსავლეთის ისლამური ქვეყნებიდან მიგრანტების რიცხვით. საფრანგეთის დიდი ქალაქების, სადაც ისლამური მოსახლეობის რაოდენობა 34% აღწევს, გაზეთები აჭრელებულია ანტისემიტური სათაურებით. საფრანგეთის ხელისუფლება ამით შეწუხებუ-ლია, მაგრამ როგორც ჩანს, ამ გარემოებას ვერაფერს უპირისპირებს. პატა-რა ქალაქებში კი ხელისუფლებას შარიათის მომხრეები ეუფლებიან.

განვითარებული ქვეყნებიდან რეიტინგში ბოლო ადგილზეა შვეცია — აქ ანტისემიტის მატარებელი მოზრდილი მოსახლეობის 4%-ია. დიდ ბრიტა-ნეთში — 8%, დანიაში — 9%, აშშ-ში — 9%, კანადაში — 14%, გერმანიაში, სადაც საფრანგეთისა არ იყოს, მიგრანტთა ასევე დიდმა ნაწილმა მოიყარა თავი — 27%, სამხრეთ ევროპაში — იტალიაში — 20%. იაპონიაში — 23%, სინგაპურში — 16%, ტაილანდში — 13%, ვიეტნამში — 6%, ფილიპინებზე — 3%, ლაოსში — 0.2%.

თვალნათელია, რომ განვითარებულ ქვეყნებში ანტისემიტის დონე შედარებით დაბალია — მათ არა აქვთ საბაზი თავთავიანთი გასაჭირი ებრა-ელობას გადააბრალონ.

სამხრეთ აფრიკასა და რუსეთში ანტისემიტის მაჩვენებელი საშუალო

სტატისტიკურზე მაღალია — 38% და 30%, ჩინეთსა და ინდოეთში — 20%, ბრაზილიაში-16%.

ერთობ საინტერესოა ანტისემიტის დონის განსხვავება პოლონეთსა (45%) და ჩეხეთში (13%). ებრაელები იქაც ცხოვრობდნენ და — იქაც, მა-გრამ პოლონეთი, ჩეხეთისაგან განსხვავებით, თავის ყოველ უბედურებაში ბრალეულად ებრაელობას მიიჩნევდა.

ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებს შორის ანტისემიტურ სულისკვეთებაში სომხეთი ლიდერობს — 68%, მას მოსდევს ბელორუსი და უკრაინა — 38%, შემდეგაა აზერბეიჯანი — 38%, ყაზახეთი და საქართველო — 32%, მოლდო-ვა — 30%, ესტონეთი — 22%, ლატვია — 28%, ლიტვა — 36%.

თურქეთში მოზრდილი მოსახლეობის 69% ებრაელობისადმი უარყოფი-თად გახლავთ განწყობილი. ცოტა უცნაურად გამოიყურება ირანი, ქვეყანა, რომელიც ისრაელთან ომის ზღვარზეა, აქ ანტისემიტთა რაოდენობა — 56%.

საპარლამენტო არჩევნების წინ

როგორც ცნობილია, 9 აპრილს ისრაელში რიგგარეშე საპარლამენტო არჩევნები ტარდება. ამიტომ მემარცხენე პარტიათა ბრძოლა მემარჯვე-ნეთა ლიდერ ბნეთანიაჰუს წინააღმდეგ, თანდათან გააფთრებული ხდება — მითუმეტეს, რომ 28 თებერვალს სახელმწიფოს იურიდიულმა მრჩეველმა ავიხაი მანდებლიტმა გამოაქვეყნა რეკომენდაცია, რომლის მიხედვითაც, შესაძლოა, ბინიამინ ნეთანიაჰუს ბრალი ნაუყენონ. მოსალოდნელ ბრალ-დებათა ნუსხა ასე გამოიყურება: „ქრთამის აღება“ (სისხლის სამართლის 290-ე სტატია,) „თაღლითობა და საზოგადოებრივი ნდობის გაცრუება“ (სისხლის სამართლის 284-ე სტატია).

თუ სასამართლომ ნაყენებული ბრალდებები დამაჯერებლად სცნო და გაიზიარა, შესაძლოა, სასჯელი ერთობ მკაცრი იყოს — სასჯელის უმაღლე-სი ზღვარი 10 წელი გახლავთ. ავიხაი მანდებლიტის რეკომენდაციამ ქვეყა-ნაში ერთობ დაძაბული პოლიტიკური სიტუაცია შექმნა.

მიუხედავად ამისა, რეკომენდაციის გამოქვეყნების მომდევნო დღეს — 1 აპრილს მომავალი არჩევნების გამოკითხვის შედეგები ასეთი გახლდათ: დღეს რომ არჩევნები ტარდებოდეს, ნეთანიაჰუს მეტოქე ახლად შექმნილი მემარცხენე „კახოლ — ლავანი“ 36 მანდატს მიიღებდა, ნეთანიაჰუს პარტია „ლიკუდი“ კი 30 მანდატს. არაბული პარტია „ხადაშ-ტაალი“ — 9 მანდატით მესამე ადგილზე იქნებოდა. „ავოდა“, „მასი“ და „მერეცი“ ექვს-ექვს მან-დატს დასჯერდებიანო.

9 აპრილამდე კიდევ დიდი დროა, შესაძლოა, ბევრი რამ შეიცვალოს.

13 ტ ა ნ კ ი ს ტ ი გ ო გ ო ნ ა

ლატრუნის სატანკო მუზეუმში გაიმართა ოფიციალური საზეიმო ცერემონია: ამიერიდან ისრაელის არმიის სატანკო შენაერთებში ქალებიც იქნებიან

თბილისში მიშა-მორდესაი ჯანაშვილის 90 წლისთავი აღინიშნა

24 თებერვალს საქართველოს ებრაელთა ისტორიის მუზეუმში ჩატარდა ცნობილი ქართველი ებრაელი მხატვრის მიშა (მორდესაი) ჯანაშვილის (ისრაელი) დაბადებიდან 90 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი ნამუშევრების გამოფენა.

გამომსვლელებმა გულთბილად გაიხსენეს მიხეილ ჯანაშვილი და მალალი შეფასება მისცეს მის შემოქმედებას.

მუზეუმი მადლობას უხდის, ქალბატონ ვერიკო ჯანაშვილსა და ცისანა ჯანაშვილს საჩუქრად გადმოცემული ნამუშევრებისთვის.

მიშა (მორდესაი) ჯანაშვილის (1929-1988) საიუბილეო გამოფენა

2019 წლის 24 თებერვალი. 15:00

დავით ბააზოვის სახელობის საპატონავოს პარკი და ქართლ-პარკის პარკის მართვა-მფლობელობის მსახურის განყოფილება

ანონს კამერისის №3

მიშა-მორდესაი ჯანაშვილი (1929-1988) დაიბადა ქ.თბილისში, 1929 წლის 24 თებერვალს.

1949-1957 წწ. სწავლობდა თბილისის სამხატვრო აკადემიის ფერწერის ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა ნარჩინებით.

მიშა ჯანაშვილი მხატვრობას ისეთი ოსტატების ხელმძღვანელობით ეუფლებოდა, როგორც იყვნენ: უჩა ჯაფარიძე, კორნელი სანაძე, მოსე თოიძე, გრიგოლ მესხი, სერგო ქობულაძე...

მიღებული აქვს მრავალი ჯილდო და სიგელი.

მიშა ჯანაშვილის ნამუშევრები დაცულია საქართველოს, ისრაელისა და რუსეთის მუზეუმებსა და კერძო კოლექციებში.

მიშა ჯანაშვილი ისრაელში (იერუსალიმი) საცხოვრებლად დასახლდა 1974 წელს.

მონყობილი აქვს 41 პერსონალური და მრავალი ჯგუფური გამოფენა საქართველოში, ისრაელსა და სხვა ქვეყნებში.

ტექნიკა: ზეთი, გრაფიკა, აკრილი, გუაში, პასტელი.

მიშა ჯანაშვილის შემოქმედების შესახებ

ახებ გამოცემულია მონოგრაფიები და კატალოგი.

ასევე, დამზადებულია ვერცხლისა და ბრინჯაოს მემორიალური მედალი მხატვრის გამოსახულებითა და ორიგინალური ავტოგრაფით.

მხატვარ ცისანა ჯანაშვილის წერილი მუზეუმს

„მოგესალმებით ქალბატონებო და ბატონებო!

ძალიან გავიხარე, როდესაც მაცნობა ბატონმა გივიმ მამაჩემის დაბადებიდან 90 წლისთავისადმი საიუბილეო გამოფენის შესახებ. ასევე გული დამწყდა რომ ასეთ ღირსესანიშნავ დღეს ვერ ვესწრები...

ამ უბანში დაიბადა და გაიზარდა და შედგა მხატვრად, უამრავი დაბრკოლების გადალახვა მოუწია საბჭოთა პირობებში თავისი მიზნის მისაღწევად, მაგრამ უდიდესმა სიყვარულმა ხელოვნებისადმი თავისი ნაყოფი გამოიღო, იგი ხომ მხატვრად დაიბადა და სხვა გზა მისთვის არ არსებობდა... უანგაროდ იღწვოდა, უყვარდა ადამიანები განურჩევლად და ასეთივე სიყვარულით და პატივისცემით უპასუხა ხალხმა.

როდესაც აღთქმულ მიწაზე დადგა ფეხი, ნატვრად ექცა თავის სამშობლოს — საქართველოს სწვეოდა გამოფენით ჩემთან ერთად...

მისი ნატვრა ასრულდა 2014 წლის ოქტომბერში და დღეს 2019 წლის 24 თებერვალს... უსაზღვროდ გმადლობთ ყველას!!!“

„ბერემითი“ მთვარისაკენ მიისწრაფვის

ისრაელმა კოსმოსის შესწავლის ისტორიაში პირველად მთვარისაკენ გაგზავნა საფრენი აპარატი „ბერემითი“. აპარატი მთვარისაკენ გასტყორცნეს რაკეტით „Falcon- 9.“ აპარატი კოსმოსში რაკეტისაგან განცალკევდება, დედამიწის ორბიტაზე 2.5 თვე იქნება, დედამიწას თანდათან დაშორდება, მანამ სანამ მთვარის გრავიტაციაში არ მოექცევა. ამ ოპერაციის მიზანია „ბერემითის“ მთვარეზე დაშვება. იგი დაეშვება იმ მიდამოებში, სადაც ერთ დროს აპოლონი“ დაფრინდა.

4 მარტს „ბერემითისგან“ დედამიწაზე მიღებული იქნა სელფი. სურათზე, რომელიც გადაღებულია ჩვენი პლანეტიდან 47000 კმ. სიშორეზე, ჩანს დედამიწა.

„ბერემითი“ ორ დღეს გაატარებს მთვარეზე და გამოიკვლევს მთვარის ზედაპირს, გაზომავს მაგნიტურ ველს. ეს კი შექმნის დედამიწის თანამგზავრის ბუნების შესწავლის საშუალებას.

ბულგარელთა არატოლერანტობა

ევროკავშირის ქვეყნებს შორის ბულგარეთი ყველაზე არატოლერანტული ქვეყანაა — 100 სახელმწიფოში 450 ათასი ადამიანის გამოკითხვის შედეგად ასეთ დასკვნამდე მივიდნენ ნევადის უნივერსიტეტის მეცნიერები.

ტოლერანტობის გასარკვევად კითხვას სვამდნენ იმაზე, თუ რომელი სხვა რელიგიის წარმომადგენლებთან სურთ მეზობლობა. გამოკვლევამ ასეთი კანონზომიერება დაადასტურა: რაც უფრო მდიდარი, განვითარებულია ქვეყანა, მისი მოქალაქეები მით უფრო ტოლერანტულნი არიან (ერთადერთი გამონაკლისი იაპონია გახლავთ).

ევროკავშირის წევრი ქვეყნებიდან ყველაზე უფრო ტოლერანტულად მიიჩნევიან: შვეიცია, ესპანეთი, საფრანგეთი და დანია.

ყველაზე ღარიბი კი (სომხეთი, იემენი, ინდოეთი, ბანგლადეში, ლატვია, ესტონეთი, რუმინეთი) ყველაზე არატოლერანტულნი არიან. ბულგარელთა არატოლერანტობა კიდევ უფრო ძლიერია მუსლიმების მიმართ.

Portrait of Viole Janashvili with text: ვიოლა ხანანაშვილი, ბორის და ნინო ფიჩხაძეები, იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა ავთანდილ იცხაკის-ძე შამლიკაშვილი და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

Section: მეგობრის ხსოვნას. Includes portrait of Lova and text: ჩვენი სამეგობრო წრე თანდათან ვინროვდება — ახლახანს ისრაელში გარდაიცვალა ჩინებული პიროვნება და გამორჩეული მეგობარი იოსებ (ლოვა) ხუბელაშვილი. ლოვა ხუბელაშვილი ქ.მიხა-ცხაკაიაში დაიბადა და აღიზარდა. დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი-გახდა ინჟინერი. ლოვა ერთ-ერთი პირველი იყო იმ ქართველ ებრაელთაგან, ვინც ისტორიული სამშობლოსაკენ მიმავალ გზას დაადგა. იყო უაღრესად კეთილშობილი, სიცოცხლის სიყვარულით აღსავსე, გულგახსნილი, ერის ინტერესების დამცველი. ისრაელში კარგა ხანს — საპენსიო ასაკის დადგომამდე, მსახურობდა ქ. თელ-ავივის მერიამში, სადაც თავი გამოიჩინა პატიოსნებით, დაკისრებული მოვალეობისადმი ერთგულებით. ერთად გავატარეთ ბავშვობა, სიყრმის, სტუდენტობის, თუ დაოჯახების წლები, მუდამ ყურადღებიანი, გამტანი, სამი შვილის ჩინებულად აღმზრდელი და კარგი მეუღლე, სამეგობრო წრის ძვირფასი თვალი გახლდათ. მიუხედავად სივრცითი დაშორებისა, არასოდეს დაგვიკარგავს ერთმანეთთან კავშირი. ჩვენი სამეგობრო წრისათვის ლოვასთან განშორება, დიდი დანაკლისია! მარადიული სიმშვიდე ჩვენი მეგობრის სულს! არონაშვილი (არნესი) რეზო, ბათიაშვილი გურამი, ბათიაშვილი მალხაზი, მებრალიშვილი გურამი, მიხელაშვილი ისაკი, სეფიაშვილი შოთა.